

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a Mgr. Ondřeje Mrákoty v právní věci žalobkyně: **T. V.**, zast., obě zast. advokátem Mgr. Vratislavem Tauberem, se sídlem AK Hladík & Tauber, nám. 28, října 9, Brno, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 12. 10. 2016, č. j. 41 Az 10/2016 – 25,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností se žalobkyně (dále „stěžovatelka“) domáhá zrušení označeného rozsudku krajského soudu, kterým byla zamítnuta žaloba proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 5. 2016, č. j. OAM-1014/ZA-ZA14-P17-2015, kterým jí nebyla udělena žádná z forem mezinárodní ochrany podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

Zákonná zástupkyně stěžovatelky podala jejím jménem dne 26. 11. 2015 žádost o udělení mezinárodní ochrany; v ní uvedla, že dcera (stěžovatelka) se narodila v České republice, je ukrajinské státní příslušnosti; nikdo z rodiny nebyl a není členem žádné politické strany či organizace. Důvodem podání žádosti je skutečnost, že se jí zřekl její otec, který nechtěl, aby se narodila, matku stěžovatelky bil, aby potratila. Uvedla, že by si přála, aby dcera mohla žít s ní v České republice, pomáhá jí zde její teta a její rodina, u nichž bydlí. K obavám z případného návratu sdělila matka nezletilé, že se bojí, aby dceru její otec nezabil.

Vzhledem k fyzické a sociální závislosti stěžovatelky na své matce posoudil správní orgán naplnění důvodů pro jednotlivé formy v úvahu připadající mezinárodní ochrany v kontextu s žádostí matky stěžovatelky, zabýval se přitom i otázkou, zda může být stěžovatelka jakkoliv ohrožena ve spojení s případným návratem na Ukrajinu, tedy, zda její

matce nehrozí v případě návratu na Ukrajinu pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů nebo vážná újma. Správní orgán v rámci správního řízení neshledal naplnění zákonných důvodů pro udělení mezinárodní ochrany; žalovaný se s jeho rozhodnutím ztotožnil.

Krajský soud žalobu proti rozhodnutí žalovaného zamítl.

V kasační stížnosti proti rozsudku krajského soudu stěžovatelka uvádí důvod dle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., namítá nezákonnost napadeného rozsudku a nesprávné posouzení právní otázky soudem; blíže však tuto obecnou námitku nekonkretizuje. Rekapituluje průběh správního řízení a konstatuje závěry krajského soudu; k nim uvádí, že soud se vůbec nezabýval možností posoudit skutečnosti jí uváděné z hlediska možné doplňkové ochrany podle § 14a zákon o azylu. Poukazuje na to, že v České republice žije její rodina, konkr. teta její matky, která jí poskytuje veškeré životní a sociální zázemí; s ní tvoří spolu s matkou fungující rodinné společenství. V zemi původu se nemá kam vrátit; pokud by byla nucena vycestovat, bylo by porušeno její právo na soukromý a rodinný život jakož i práva dítěte garantovaná Úmluvou o právech dítěte. Žalovaný v rozhodnutí dostatečně nevysvětlil, proč není aplikace § 14a zákona o azylu možná, pouze uvádí, že se stěžovatelka snaží najít cestu, jak zlegalizovat svůj pobyt, k čemuž však je třeba využít zákona o pobytu cizinců. Stěžovatelka v této souvislosti poukazuje na obecně známou situaci na Ukrajině; doporučení soudu je tak v této rovině pouze proklamací.

Stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Žalovaný považuje kasační stížnost za nedůvodnou a účelovou. K námitkám stěžovatelky konstatuje, že se její žádosti zabýval podrobně a pečlivě, přitom ji posuzoval též ve vztahu k žádosti její matky. Žalovaný je přesvědčen, že v průběhu správního řízení provedl řádné a podrobné dokazování; rovněž krajský soud se v napadeném rozhodnutí podrobně vypořádal se všemi námitkami uplatněnými v žalobě. Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl, neboť má za to, že kasační stížnost byla doplněna až po zákonné lhůtě, popř. ji jako nedůvodnou zamítl.

Nejvyšší správní soud přezkoumal formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost je podána včas, neboť byla podána ve lhůtě dvou týdnů od doručení napadeného rozsudku (§ 106 odst. 2 s. ř. s.), je podána osobou oprávněnou, neboť stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a je zastoupena advokátem (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Kasační stížnost je rovněž přípustná.

Kasační stížnost byla podána u Nejvyššího správního soudu dne 23. 11. 2016; protože neobsahovala náležitosti dle § 106 odst. 1 s. ř. s, na což žalovaný upozorňuje, vyzval soud stěžovatelku usnesením ze dne 28. 11. 2016, č. j. 5 Azs 281/2016 – 5, aby kasační stížnost doplnila ve lhůtě 1 měsíce; usnesení bylo doručeno zástupci stěžovatelky dne 5. 12. 2016. Lhůta pro doplnění kasační stížnosti končila ve smyslu § 40 odst. 2 s. ř. s. dne 5. 1. 2017, kasační stížnost byla doplněna dne 3. 1. 2017. Námitka žalovaného stran opožděného podání kasační stížnosti tak není důvodná.

pokračování

Nejvyšší správní soud, po konstatování včasnosti a přípustnosti kasační stížnosti, se ve smyslu § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatelky. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle citovaného ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná.

Přesahem vlastních zájmů stěžovatele, který ve věcech mezinárodní ochrany jedinečně vede k meritornímu projednání kasační stížnosti, je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je, kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce, pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. To znamená, že přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešení právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v tomto řízení je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad práva a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.

O přijatelnou kasační stížnost se tak prakticky může jednat v případě, týká-li se právních otázek, které dosud nebyly vůbec či plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu nebo jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně, přičemž rozdílnost v judikatuře může nastat na úrovni krajských soudů i Nejvyššího správního soudu (viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publ. pod č. 933/2006 Sb. NSS). Kasační stížnost bude přijatelná i pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele. O takové pochybení se může jednat především tehdy, nerespektoval-li krajský soud ustálenou judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu nebo krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva. Nejvyšší správní soud však zároveň není v rámci přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že pokud by k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení, především procesního charakteru, proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby byla důvodem přijatelnosti kasační stížnosti.

Nejvyšší správní soud neshledal v kasační stížnosti relevantní argumenty svědčící pro její přijatelnost.

Nejvyšší správní soud předesílá, že o kasační stížnosti matky stěžovatelky bylo již rozhodnuto usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 1. 2017, č. j. 10 Azs 230/2016 - 33; kasační stížnost byla odmítnuta pro nepřijatelnost. Vzhledem k tomu, že důvody uplatněné nyní stěžovatelkou se překrývají s důvody uvedenými její matkou, které již byly předmětem posouzení zdejším soudem, vycházel senát nyní ve věci rozhodující rovněž z usnesení č. j. 10 Azs 230/2016 - 33, neboť neshledal důvody se od závěrů v něm učiněných, které dopadají stejně i na stěžovatelku, odchýlit.

Stěžovatelka výslovně neuvedla, v čem spatřuje důvody zakládající přijatelnost její kasační stížnosti. Pouze obecně namítá nedostatečně posouzený skutkový stav věci a

nesprávné posouzení otázky udělení doplňkové ochrany. V tomto ohledu Nejvyšší správní soud žádné pochybení soudu neshledal. Krajský soud přehledně popsal rozhodný skutkový stav a se všemi žalobními námitkami se řádně a srozumitelně vypořádal.

Věc stěžovatelky nepřináší ani žádnou novou právní otázku, kterou Nejvyšší správní soud dosud neřešil, či potřebu se od takového řešení odchýlit, anebo kterou řešilo více senátů tohoto soudu odlišně.

Z konstantní judikatury zdejšího soudu se podává, že pojem uprchlík se vztahuje na osobu, která se nachází mimo svou vlast a obává se represí ze strany státu z azylově relevantních důvodů. Důvodem pro udělení azylu mohou být represe ze strany nestátních subjektů pouze tehdy, pokud by orgány domovského státu, u nichž by se žadatelka skutečně domáhala poskytnutí ochrany, nebyly schopny ochranu před takovým jednáním poskytnout (srov. např. rozsudky NSS ze dne 27. 8. 2003, č. j. 4 Azs 5/2003 - 51, ze dne 10. 3. 2004, č. j. 3 Azs 22/2004 - 48, či ze dne 31. 1. 2007, č. j. 2 Azs 81/2006 - 85). Nejvyšší správní soud dále ve svém rozsudku ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, konstatoval: „*Aby bylo možné shledat absenci státní ochrany před chováním příslušníků policie při výkonu služby, musel by stěžovatel vyčerpat všechny reálně dostupné prostředky ochrany, což se v daném případě nestalo, neboť stěžovatel sám přezkum postupu policistů o své vůli zastavil*“. Stejně závěry o povinnosti vyčerpat reálně dostupné prostředky ochrany platí i ve vztahu k soukromým osobám, které nezastávají veřejné funkce. Takové možnosti stěžovatelka, resp. její zákonná zástupkyně nevyužila, resp. to nikdy ani netvrdila.

Stěžovatelka dále s odkazem na rozsudek NSS č. j. 6 Azs 235/2004 - 57 argumentuje tím, že v řízení o udělení mezinárodní ochrany postačí jako jediný důkazní prostředek její věrohodná výpověď. Tento argument nebyl v předchozích řízeních nijak zpochybněn a jak správní orgán, tak krajský soud z něj vycházely. Jinými slovy nebyla zpochybněna věrohodnost výpovědi stěžovatelky stran chování otce, pouze z její vlastní výpovědi nevyplýnul žádný dostatečný důvod pro udělení mezinárodní ochrany. Pokud se nyní stěžovatelka snaží argumentovat porušením svého práva na soukromý a rodinný život, lze ji odkázat právě na citované rozhodnutí; tyto skutečnosti ve svých předchozích výpovědích nijak netvrdila, tj. neuvedla, že pokud by nuceně vycestovala, bylo by porušeno toto její právo.

Co se týče podmínek pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu, i zde krajský soud vycházel z ustálené judikatury, dle které jde o ochranu subsidiární, jež má být poskytnuta osobám, kterým hrozí vážná újma. Jakkoli je smyslem práva azylu poskytnout žadateli ochranu, nejde o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005 - 46). Pro zkoumání důvodnosti obav, že cizinec utrpí vážnou újmu, aplikuje zdejší soud test „*reálného nebezpečí*“ (viz rozsudek ze dne 26. 3. 2008, č. j. 2 Azs 71/2006 - 82), kterým je nutné rozumět riziko, že „*ve významném procentu případů obdobných situací stěžovatele dojde k nežádoucímu následku, takže stěžovatel má dobré důvody se domnívat, že takovýto následek může s významnou pravděpodobností postihnout i jeho*“.

Krajský soud neopomněl ani skutečnost, že stěžovatelka je občankou Ukrajiny, a v souvislosti s možným udělením doplňkové ochrany ji náležitě zhodnotil. Nejvyšší

pokračování

správní soud v této souvislosti odkazuje na svou judikaturu týkající se situace na Ukrajině, v jejichž intencích krajský soud případ stěžovatelky posuzoval (např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 1. 2015, č. j. 7 Azs 265/2014 - 17, či ze dne 25. 3. 2015, č. j. 3 Azs 259/2014 - 26).

Nejvyšší správní soud konstatuje, že ustálená a vnitřně jednotná judikatura zdejšího soudu poskytuje dostatečnou odpověď na všechny přípustné námitky uplatněné v kasační stížnosti. Krajský soud při svém rozhodování nevybočil z této judikatury a nedopustil se ani žádného procesního pochybení. Netvrdila-li stěžovatelka sama žádné konkrétní důvody přijatelnosti kasační stížnosti, nelze než uzavřít, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje její vlastní zájmy. Nejvyšší správní soud tedy shledal kasační stížnost jako nepřijatelnou a podle § 104a s. ř. s. ji usnesením odmítl.

Závěrem Nejvyšší správní soud připomíná, že institut mezinárodní ochrany není a nikdy nebyl nástrojem k řešení nepříznivé osobní či ekonomické situace žadatele. Právo na mezinárodní ochranu založené na mezinárodních úmluvách totiž v sobě nezahrnuje právo osoby vybrat si zemi, kde se pokusí začít nový život odpovídající jejím představám, jelikož slouží výhradně k poskytnutí nezbytné ochrany cizím státem, je-li žadatel (popřípadě též jeho rodinný příslušník) ve vlastní zemi vystaven pronásledování nebo vážné újmě ze zákonem vyjmenovaných důvodů, popřípadě existují-li jiné, zcela výjimečné okolnosti, za kterých by bylo „*nehumánní*“ azyl neudělit (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 11. 2005, č. j. 4 Azs 34/2005 - 60).

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 3 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li kasační stížnost odmítnuta.

P o u č e n í: Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 9. února 2017

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu